

Special attention has been paid to the Office of attracting and supporting investments. The main issues that should be solved by this advisory agency and the role in these processes of the Government Agent for investments have been studied. Particular attention has been also paid to the activities of the National Investment Council. The author has assigned a special place to the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine as the main subject of the formation and implementation of public investment policy; has revealed its tasks and authorities in this area.

The basic directions of investment policy, which should provide stability and transparency of the processes of formation of favorable investment climate in Ukraine, have been singled out.

Keywords: investment policy, administrative and legal status, subjects of formation and implementation of investment policy, investments.

УДК 340.13+342.95

П. О. Шорський,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРЧИХ ПРАВ ГРОМАДЯН В УКРАЇНІ ТА МІСЦЕ В НЬОМУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Досліджено сутність поняття «правове регулювання», його способи, типи та відмінність від правового впливу і правових основ. Визначено поняття та складові механізму правового регулювання забезпечення виборчих прав громадян в Україні, а також місце адміністративного законодавства в ньому.

Ключові слова: правове регулювання, механізм правового регулювання, виборчі права, адміністративне законодавство.

Постановка проблеми. Забезпечення виборчих прав громадян в Україні потребує від держави та її уповноважених органів використання відповідних способів, переважно правових, за допомогою яких будуть врегульовані суспільні відносини, що виникають у сфері реалізації громадянами цих прав, а також під час здійснення іншими суб'єктами виборчого процесу повноважень, які надані їм чинним законодавством України щодо його організації та проведення. У такому випадку йдеться про правове регулювання забезпечення виборчих прав. Зазначена категорія розглядається фахівцями з теорії права, однак наукових досліджень сфери виборчих прав громадян і місця адміністративного законодавства у відповідному механізмі майже не існує, що надає нашій роботі відповідної новизни й актуальності.

Стан дослідження. Свого часу питанням визначення сутності правового регулювання присвятили свої праці Є. О. Гіда, О. В. Зайчук, С. П. Коталейчук, О. М. Куракін, О. Ф. Скакун, В. М. Соловйов,

Т. І. Тарахонич та інші [1–7]. Однак ці праці мають суто теоретичну спрямованість, а спеціальних комплексних досліджень правового регулювання забезпечення саме виборчих прав громадян і місця в ньому адміністративного законодавства не проводилося зовсім.

Метою цієї статті є проведення комплексного аналізу змісту поняття «правове регулювання», його способів, типів, а також співвіднесення з механізмом забезпечення виборчих прав громадян.

Виклад основного матеріалу. Визначення поняття «правове регулювання» в основному є об'єктом наукових досліджень фахівців з теорії права. В їх працях ми можемо зустріти такі інтерпретації правового регулювання:

– здійснювані громадянським суспільством або державою за допомогою правових засобів упорядкування, охорона та розвиток суспільних відносин. Предмет правового регулювання – це конкретні вольові суспільні відносини, що регулюються правом чи об'єктивно потребують правового регулювання [6];

– сукупність різноманітних форм і засобів юридичного впливу держави на поведінку учасників суспільних відносин, що здійснюються в інтересах усього суспільства або певного колективу чи особистості з метою підпорядкувати поведінку окремих суб'єктів встановленому в суспільстві правопорядку [7];

– здійснюваний за допомогою юридичних засобів процес упорядкування суспільних відносин з метою забезпечення певної сукупності соціальних інтересів, які вимагають правового гарантування [8, с. 207–208];

– регламентація суспільних відносин засобами загальнообов'язкових правил поведінки та заснованих на них приписів індивідуального значення, що забезпечується в необхідних випадках державним примусом [9, с. 199];

– здійснюваний за допомогою всієї системи юридичних засобів вплив на суспільні відносини з метою їх упорядкування [10, с. 26–27].

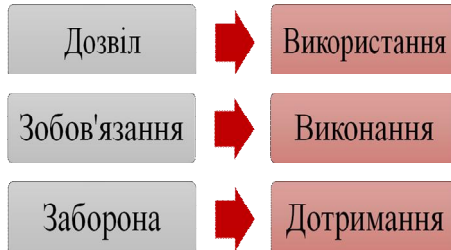
Отже, в узагальненому вигляді правове регулювання – це вплив на суспільні відносини та їх учасників за допомогою відповідних юридичних засобів.

У науковій літературі виділяють такі три основні способи правового регулювання: дозвіл, заборона, зобов'язання. Спосіб правового регулювання – це певні засоби впливу на учасників суспільних відносин, завдяки яким у них з'являються певні права й обов'язки.

Дозволи набувають юридичного характеру з моменту їх закріплення в уповноважуючих нормах у вигляді суб'єктивних прав і реалізуються у формі використання, що визначає їх добровільний характер, залежність від бажання суб'єкта, якому належить суб'єктивне право. Заборони встановлюють певну норму поведінки суб'єктів, покладаючи на них обов'язок утримуватися від учинення дій, що протирічать нормам права. Вони мають обов'язковий характер, забезпечуються засобами юридичної відповідальності, закріплюються

в забороняючих нормах і реалізуються у формі дотримання правових норм. Зобов'язання – це нормативне закріплення юридичного обов'язку вчиняти певні дії в інтересах суб'єктів права. Цей вид юридичного обов'язку має активний характер, передбачає певну поведінку, є гарантією використання суб'єктивних прав і реалізується у формі виконання правових норм [6; 7; 8, с. 214–215].

Отже, способи правового регулювання закріплюються в уповноважуючих, зобов'язуючих та забороняючих нормах і відповідно реалізуються у формах використання, виконання та дотримання.

Залежно від поєднання способів правового регулювання, переважно дозволів і заборон, науковцями визначаються два основні типи правового регулювання – загальнодозвільний та загальнозаборонний. У загальному вигляді під типом правового регулювання розуміють особливий порядок упорядкування суспільних відносин, що виражається в поєднанні способів правового регулювання з метою задоволення потреб їх учасників [1, с. 467; 4; 6; 7].

Загальнодозвільний тип правового регулювання використовує формулу «дозволено все, крім того, що прямо заборонено законом або іншим джерелом права». Отже, якщо в законі прямої заборони немає, то поведінка особи буде вважатися правомірною. Загальнозаборонний тип правового регулювання використовує формулу «дозволено тільки те, що прямо передбачено законом або іншим джерелом права». Тобто якщо в законі немає вказівки на те, що таку дію можна здійснювати, то вона за замовчуванням вважається неправомірною [8, с. 216; 11].

В юридичній літературі поняття «правове регулювання» розглядається разом із механізмом його здійснення. На думку К. Г. Волинки, під механізмом правового регулювання слід розуміти систему взаємопов'язаних юридичних засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання [12, с. 108]. О. Ф. Скакун визначає його як процес переведення нормативності права в упорядкованість суспільних відносин, здійснюваний суб'єктами правового регулювання за допомогою системи правових засобів, способів і форм з метою задоволення публічних і приватних інтересів учасників суспільних відносин, забезпечення правопорядку [3].

Щодо структури цього механізму, то тут думки вчених – теоретиків права не збігаються. На думку деяких (О. Ф. Скакун, М. В. Цвік), до елементів механізму правового регулювання належать: принципи права, юридичні норми, нормативно-правові акти, акти офіційного тлумачення, юридичні факти, правовідносини, акти правореалізації, правосвідомість, режим законності та правопорядку [3; 8 с. 220], інші (О. М. Куракін) говорять про вузький і широкий підходи до структури механізму правового регулювання. До широкого поняття входять норма права, нормативно-правовий акт, юридичний факт, правові відносини, тлумачення права, реалізація права, законність, правосвідомість, правова культура, а до вузького – норми права, нормативно-правові акти, правовідносини, реалізація права та законність [2, с. 42]. Фахівці у сфері адміністративного права до елементів механізму адміністративно-правового регулювання відносять такі складові: адміністративно-правові норми – первинні елементи адміністративного регулюючого впливу на суспільні відносини; застосування норм адміністративного права суб'єктами права; адміністративно-правові відносини, які створюються в результаті дії та застосування норм адміністративного права [13, с. 398–399; 14, с. 14]. О. П. Коренев у структурі механізму адміністративно-правового регулювання крім норм адміністративного права виділяє також акти тлумачення норм адміністративного права, що видаються уповноваженими на те органами, акти застосування норм адміністративного права, адміністративно-правові відносини [15, с. 41].

Отже, найчастіше до механізму правового регулювання відносяться норми права, суспільні відносини, акти застосування норм права (нормативні й індивідуальні), акти тлумачення норм права.

Слід зазначити, що в науковій літературі термін «правове регулювання» часто ототожнюють за змістом із термінами «правова основа» та «правовий вплив». Водночас тут слід мати на увазі, що термін «регулювання» означає впорядкування, налагодження, приведення чогось у відповідність з чимось, натомість правовий вплив – це поширення дії права в усіх його формах на свідомість і поведінку людей, на їх взаємодію як учасників суспільних відносин з метою забезпечення особистих або соціально-значущих результатів [3]. Отже, щодо співвідношення правового регулювання та правового впливу слід зазначити, що:

– поняття «вплив» більш широке за змістом, ніж «регулювання», оскільки вплив враховує як регулювання за допомогою правової норми, так і інші правові засоби та форми впливу на поведінку людей. Предметом правового регулювання є не всі стосунки людей, а тільки ті суспільні відносини, що регулюються правом, а предметом правового впливу охоплюються й ті стосунки людей (економічні, політичні, соціокультурні), які не регулюються правом [3; 16, с. 412];

– правове регулювання та правовий вплив мають власні механізми: механізм правового регулювання здійснюється через систему

юридичних засобів і форм, а механізм правового впливу функціонує через систему юридичних і неюридичних засобів [3; 17, с. 212];

– всі правові засоби, які застосовуються в процесі правового регулювання, спираються на державний примус, натомість правовий вплив не завжди має обов'язковий характер і часто реалізується без примусу [18, с. 25].

Щодо правової основи, то, наприклад, Ю. В. Делія зазначає, що правові основи місцевого самоврядування – це система правових норм правил поведінки суб'єктів місцевого самоврядування, встановлених або санкціонованих державою, територіальною громадою й органами місцевого самоврядування [19, с. 42]. На думку С. Г. Серьогіної, «правова основа являє собою сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають у процесі організації й функціонування органів публічної влади, закріплюють елементи їх організації і діяльності. Норми, що становлять правову основу організації та діяльності органів публічної влади, наповнені єдиним юридичним змістом, але можуть бути диференційовані й за іншими ознаками» [20].

Отже, під правовою основою вчені розуміють сукупність правових норм (правових актів), на підставі яких здійснюється відповідна діяльність або якими регулюються відповідні суспільні відносини. Тому правова основа є вужчим поняттям, ніж правове регулювання, адже норми права, акти тлумачення норм права та, відповідно, нормативні акти є структурними елементами механізму правового регулювання.

Враховуючи викладене, можна зробити висновок, що правове регулювання забезпечення виборчих прав громадян являє собою здійснюваний за допомогою юридичних засобів процес упорядкування суспільних відносин, пов'язаних з реалізацією громадянами виборчих прав, закріплених Конституцією України та чинним законодавством, який забезпечується в необхідних випадках державним примусом.

Правове регулювання забезпечення виборчих прав громадян має власний механізм, який складається з норм права, що закріплюють виборчі права громадян, механізму їх реалізації та захисту, актів тлумачення відповідних норм, актів застосування законодавства про вибори (індивідуальних, нормативних) та суспільних відносин, що виникають у процесі реалізації громадянами виборчих прав.

Враховуючи завдання нашої статті, спробуємо визначити місце адміністративного законодавства в механізмі правового регулювання забезпечення виборчих прав громадян в Україні.

Основою механізму правового регулювання забезпечення виборчих прав громадян є правова норма. Як зазначає М. М. Кропачев, правове регулювання в усіх випадках починається з юридичної норми, в якій би формі вона не була виражена, де зміст норми та метод

її впливу визначено предметом її регулювання [21, с. 25]. Слід також погодитися з думкою Р. Б. Шишки, який підкреслює: «Визначальним елементом правового регулювання визнана норма права – нормативна основа механізму правового регулювання, яка охоплює інші його елементи. Вона встановлює [як] можливий варіант поведінки (активної чи пасивної), визначає суб'єктивні права та можливість реалізувати охоронюваний законом інтерес, так і необхідний варіант поведінки – юридичні обов'язки» [22, с. 302].

Зазначені правові норми об'єднуються в так звані нормативно-правові акти, тобто офіційні документи, ухвалені уповноваженими суб'єктами в межах своїх повноважень у відповідній формі та з дотриманням певного порядку, що містять норми права і розраховані на невизначене коло осіб та неодноразове застосування.

Відповідно до рішення Конституційного Суду України поняттям «законодавство» охоплюються закони України, чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також постанови Верховної Ради України, укази Президента України, декрети та постанови Кабінету Міністрів України, ухвалені в межах їх повноважень і відповідно до Конституції та законів України [23].

Реалізація громадянами України виборчих прав врегульована нормативними актами багатьох галузей права. Зазначимо, що взагалі складно виділити «чисті галузеві» нормативні акти з цього напрямку. У багатьох актах містяться адміністративно-правові норми, метою яких є регулювання управлінських суспільних відносин у сфері організації виборів і забезпечення виборчих прав усіх суб'єктів виборчого процесу, закріплення розпорядчо-владних та контрольних повноважень за відповідними державними органами щодо здійснення державних і місцевих виборів, визначення порядку адміністративного та судового захисту порушених виборчих прав тощо. Розглянемо такі законодавчі акти детальніше.

1. Конституція України. У цьому нормативному акті у ст. 38 закріплено право громадян брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати та бути обраними до органів державної влади й органів місцевого самоврядування.

2. Закони України:

– «Про вибори Президента України» від 05.03.1999 № 474-XIV, «Про вибори народних депутатів України» від 17.11.2011 № 4061-VI, де закріплено основні засади виборів народних депутатів і Президента України, принципи реалізації виборчих прав, завдання органів державної влади та місцевого самоврядування щодо організації виборів, порядок адміністративного й адміністративно-юрисдикційного оскарження незаконних дій суб'єктів владних повноважень щодо порушення виборчих прав громадян;

– «Про Державний реєстр виборців» від 22.02.2007 № 698-V, що регулює організаційні питання забезпечення державного обліку громадян України, які мають право голосу. Цей нормативний акт містить норми адміністративного права, пов'язані із закріпленням владних і контрольних повноважень відповідних суб'єктів щодо ведення, зберігання, контролю за даними Реєстру виборців, порядок адміністративного оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів Реєстру;

– «Про особливості забезпечення відкритості, прозорості та демократичності виборів народних депутатів України 28 жовтня 2012 року» від 05.07.2012 № 5175-VI, що визначає порядок застосування відеоспостереження, відеозапису і трансляції зображення для спостереження за організацією проведення голосування та підрахунку голосів на звичайних виборчих дільницях у день голосування на чергових виборах народних депутатів України 28.10.2012, а також порядок зберігання та використання створеної в процесі відеоспостереження інформації;

– «Про Центральну виборчу комісію» від 30.06.2004 № 1932-IV, що визначає порядок утворення, правовий статус, основні засади організації діяльності Центральної виборчої комісії як постійно діючого колегіального державного органу, до компетенції якого належить забезпечення організації підготовки та проведення виборів і референдумів в Україні, забезпечення реалізації та захисту конституційних виборчих прав громадян України і прав на участь у референдумах, суверенного права Українського народу на виявлення своєї волі.

3. Кодекси України:

– Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005, що встановлює порядок розгляду адміністративних справ, пов'язаних із виборчим процесом;

– Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984, який у главі 15-А закріплює склади адміністративних правопорушень, що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення.

4. Укази Президента України. Наприклад, указ «Про забезпечення проведення демократичних, чесних і прозорих місцевих виборів 25 жовтня 2015 року» від 09.09.2015 № 538/2015, де, зокрема, містяться норми, що реалізують владні повноваження Президента України щодо проведення й організації виборів стосовно підлеглих органів держави. Так, Кабінету Міністрів України, центральним і місцевим органам виконавчої влади за участі Центральної виборчої комісії дається вказівка забезпечувати рівні можливості участі в місцевих виборах для всіх політичних партій; вживати заходів щодо недопущення втручання, зокрема шляхом підкупу, обману, застосування погроз, у здійснення виборцями вільного волевиявлення на місцевих виборах; створювати виборчим комісіям з місцевих виборів

відповідні умови для виконання ними визначених законом повноважень, недопущення будь-якого протиправного втручання в їх діяльність.

5. Постанови Кабінету Міністрів України:

– «Про затвердження Порядку оплати або відшкодування вартості послуг, наданих окружним і дільничним виборчим комісіям під час підготовки та проведення виборів народних депутатів України» від 21.12.2001 № 1713;

– «Про затвердження Порядку закупівлі товарів, робіт і послуг, необхідних для підготовки та проведення виборів народних депутатів України» від 23.04.2012 № 320;

– «Про закупівлю товарів, робіт і послуг, необхідних для створення та забезпечення функціонування системи відеоспостереження, відеозапису і трансляції зображення для спостереження за організацією проведення голосування та підрахунку голосів на звичайних виборчих дільницях під час проведення виборів народних депутатів України 28 жовтня 2012 року» від 13.08.2012 № 764.

Ці постанови за своєю суттю є актами реалізації владних повноважень, наданих органам виконавчої влади у сфері організації виборів для створення належних умов для реалізації громадянами своїх виборчих прав.

Підсумовуючи проведене дослідження, можемо зробити певні **висновки**.

1. Під правовим регулюванням в узагальненому вигляді слід розуміти цілеспрямований вплив на суспільні відносини та їх учасників за допомогою відповідних юридичних засобів. Серед основних способів правового регулювання можна виділити дозвіл, заборону та зобов'язання, а до основних його типів віднести загальнодозвільний і загальнозаборонний.

2. Правове регулювання забезпечення виборчих прав громадян в Україні являє собою здійснюваний за допомогою юридичних засобів, що утворюють механізм правового регулювання, процес упорядкування суспільних відносин, пов'язаних з реалізацією громадянами виборчих прав, закріплених Конституцією України та чинним законодавством, з метою їх упорядкування, який встановлює юридичні права й обов'язки учасників таких відносин і забезпечується в необхідних випадках державним примусом.

3. Метою правового регулювання забезпечення виборчих прав громадян є формування умов, що максимально сприяють реалізації закріплених нормативно-правовими актами активного, пасивного та додаткових виборчих прав громадян, а також створення належних умов для їх захисту та відновлення.

4. Правове регулювання відрізняється від правового впливу оскільки «правовий вплив» більш широким за змістом поняттям, до якого входять усі засоби та форми впливу на поведінку людей, не тільки

правові; механізм правового впливу функціонує через систему юридичних і неюридичних (ідеологічних, психологічних, інформаційних) засобів.

5. Поняття «правова основа» є вужчим, ніж поняття «правове регулювання», адже норми права, акти тлумачення норм права та, відповідно, нормативні акти, які розуміють під цим терміном, є органічною складовою механізму правового регулювання.

6. Правове регулювання забезпечення виборчих прав громадян має власний механізм, до складу якого входять норми права, що закріплюють виборчі права громадян, механізм їх реалізації та захисту, акти тлумачення відповідних норм, акти застосування законодавства про вибори (індивідуальні, нормативні) та суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації громадянами виборчих прав.

7. Адміністративне законодавство займає ключове місце в механізмі правового регулювання забезпечення виборчих прав громадян в Україні, оскільки є складовим елементом його механізму. Крім того, багато нормативних актів містять адміністративно-правові норми, що регулюють управлінські та владно-розпорядчі відносини щодо організації та проведення виборчого процесу, а також щодо захисту виборчих прав громадян. На перший погляд може здатися, що виборчий процес – це сфера конституційного права. Однак все ж таки вибори – це керована система, яка потребує організації, управління та координації всіх її елементів, управління є предметом регулювання саме адміністративного права. Наприклад, суб'єкти виборчих відносин, зокрема органи виконавчої влади, Центральна виборча комісія, використовують відповідні адміністративно-правові форми та методи управління у своїй діяльності, а тому можна говорити про наявність окремого механізму адміністративно-правового забезпечення реалізації виборчих прав громадян в Україні.

Перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо аналіз системи суб'єктів забезпечення виборчих прав громадян.

Список бібліографічних посилань: 1. Коталейчук С. П. Теорія держави та права в запитаннях і відповідях: навч. посіб. Київ: КНТ, 2011. 560 с. 2. Куракін О. М. Структура механізму правового регулювання *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2015. Вип. 35, ч. II, т. 1. С. 41–44. 3. Скакун О. Ф. Механізм правового регулювання суспільних відносин, його стадії // *Теорія держави і права: підручник: пер. з рос.* Харків: Консум, 2006. 656 с. URL: <https://goo.gl/Xr4VzI> (дата звернення: 11.03.2017). 4. Соловійов В. М. Поняття і сутність правового регулювання державного управління України. *Університетські наукові записки.* Хмельницький, 2007. № 3 (23). С. 27–33. 5. Тарахонич Т. І. Правове регулювання та правовий вплив як юридичні категорії: співвідношення понять. *Часопис Київського університету права.* 2009. № 4. С. 10–14. 6. Правове регулювання та його механізм // *Теорія держави та права: підручник/Є. О. Гіда, Є. В. Білозьоров, А. М. Завальний та ін.; за заг. ред. Є. О. Гіди.* Київ: ФОП О. С. Ліпкан, 2011. 576 с. URL: <https://goo.gl/zy0BE9> (дата звернення: 12.03.2017). 7. Поняття, особливості та предмет правового регулювання //

Теорія держави і права. Академічний курс: підручник/О. В. Зайчук, А. П. Засць, В. С. Журавський та ін.; за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 688 с. URL: http://www.ebk.net.ua/Book/law/zaychuk_tdp/part3/1201.htm (дата звернення: 12.03.2017). **8.** Загальна теорія держави і права: підруч. для студентів юрид. ВНЗ/М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с. **9.** Котенко О. А. Правове регулювання в контексті дії права та його основоположних принципів. *Альманах права*. 2012. № 03. С. 199–202. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/63846> (дата звернення: 15.03.2017). **10.** Малько А. В. Стимулы и ограничения в праве. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Юристъ. 2003. 250 с. **11.** Мацькевич М. Тип правового регулювання як фактор реалізації конституційних культурних прав і свобод людини та громадянина. *Віче*. 2011. № 24. С. 12–14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2011_24_6 (дата звернення: 12.03.2017). **12.** Волинка К. Г. Теорія держави і права: навч. посіб. Київ: МАУП, 2003. 240 с. **13.** Старилон Ю. Н. Курс общего административного права: в 3 т. Т. 1: История. Наука. Предмет. Нормы. Субъекты. М.: Норма, 2002. 728 с. **14.** Адміністративне право України: підручник/за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса: Юрид. літ., 2003. 896 с. **15.** Административное право России: учебник/под ред. А. П. Коренева. Ч. 1: Государственное управление и административное право. М.: Моск. акад. МВД России; Щит, 2002. 306 с. **16.** Комаров С. А. Общая теория государства и права: учебник. 7-е изд. СПб.: Питер, 2008. 512 с. **17.** Теория государства и права: учебник/под ред. В. К. Бабаева. М.: Юристъ. 2003. 592 с. **18.** Іщенко І. Проблеми співвідношення понять «правове регулювання» і «правовий вплив» у сучасній теорії права. *Юридична Україна*. 2011. № 8. С. 21–27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ugukr_2011_8_6 (дата звернення: 13.03.2017). **19.** Делія Ю. В. Правові основи місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії і практики: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 2003. 230 с. **20.** Правова основа організації та діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і місцевого самоврядування в Україні // Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. для студентів ВНЗ/за ред. С. Г. Серьогіної. Харків: Право, 2005. 256 с. URL: <http://goo.gl/Q0vQ1W> (дата звернення: 17.03.2017). **21.** Кропачев Н. М. Уголовно-правовое регулирование: механизм и система: монография. СПб.: С.-Петербург. гос. ун-т, 1999. 262 с. **22.** Шишка Р. Б. Механізм правового регулювання правовідносин у сфері інтелектуальної власності // ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: зб. матеріалів наук.-практ. конф./Нац. ун-т «Львів. політехніка», Навч.-наук. ін-т права та психології; Громад. орг. «Асоц. д-рів філософії України». Львів: Львів. політехніка, 2016. С. 297–305. URL: http://www.lp.edu.ua/sites/default/files/news/2016/3900/attachments/maket_it_konfer.pdf (дата звернення: 15.03.2017). **23.** Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміну «законодавство»): від 09.07.1998 № 12-рп // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-98> (дата звернення: 17.03.2017).

Надійшла до редколегії 21.03.2017

Шорский П. А. Правовое регулирование обеспечения избирательных прав граждан в Украине и место в нём административного законодательства

Исследованы сущность понятия «правовое регулирование», его способы, типы и отличие от правового воздействия и правовых основ. Определено понятие и составляющие механизма правового регулирования обеспечения избирательных прав граждан в Украине, а также место административного законодательства в нём.

Ключевые слова: правовое регулирование, механизм правового регулирования, избирательные права, административное законодательство.

Shorskyi P. O. Legal regulation of guaranteeing electoral rights of citizens in Ukraine and the place of administrative legislation

The essence of the concept of “legal regulation”, its methods, types and differences from legal impact and legal bases have been researched. It has been emphasized that ensuring electoral rights of citizens in Ukraine requires the usage of appropriate ways out of the state and its authorities, mostly legal ones, which would assist to regulate social relations arising in the sphere of implementing these rights by citizens, as well as during the implementation of the powers by other subjects of the election process vested to them by the laws of Ukraine concerning its organization and conduction. The concept and components of the mechanism of legal regulation of ensuring electoral rights of citizens in Ukraine and the place of administrative law there have been determined.

It has been emphasized that the legal regulation of electoral rights of citizens is carried out process through legal means of ordering social relations associated with the implementation of electoral rights by the citizens, enshrined in the Constitution of Ukraine and in the current legislation, which is provided if necessary by the state coercion. It has been established that the legal regulation of ensuring electoral rights of the citizens has its own mechanism, covering the law norms that reinforce citizens’ electoral rights, mechanisms of their implementation and protection, acts of interpretation of the relevant regulation, acts of implementing legislation on elections (individual, normative) and public relations arising in the process of implementation of the citizens’ electoral rights. Special attention has been paid to the fact that administrative law occupies a key place within the mechanism of legal regulation of ensuring electoral rights of the citizens in Ukraine, because it is an integral component of its mechanism. Besides, many regulations contain administrative and legal norms regulating the management, imperious and regulatory relations concerning the organization and conduction of the electoral process and as for the protection of the electoral rights of the citizens.

Keywords: legal regulation, mechanism of legal regulation, electoral rights, administrative legislation.

